

เทศน์อบรมฆราวาส ณ ศาลาสวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ [เช้า]

“ศีล สมาธิ ปัญญา”

เราไม่บำรุงรักษาสมบัติที่บกพร่องของเรา ก็เราเป็นผู้จมนเองนะ ไม่มีใครจมนทั่วประเทศเขตแดนไม่มีใครจมน มีคนไทยทั้งนั้นที่จะจมนได้ ด้วยความจิตซัดของชาติตัวเอง ต้องให้เข้มข้นนะ อะไรที่เข้มข้นแล้วมีรสทั้งนั้น ไม่ว่าจะทางดีทางชั่ว ถ้าเข้มข้นแล้วมีรสด้วยกัน ทางชั่วยกก็เอาให้จับหายได้ไม่สงสัย ทางดีก็ให้เลิศเลอได้ไม่สงสัยเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงให้คิดทั้งสองแง่นี้ สิ่งใดที่เป็นภัยให้ปิดออกทันที อย่าสนิทติดจมนกับมัน สิ่งใดที่ดีแล้วให้ตั้งหน้าตั้งตา ต่างคนต่างชวนชวน ต่างคนต่างบำรุงรักษา นี้เรียกว่า เรา รักษาชาติของเรา ก็คือรักษาตัวของเราแต่ละราย ๆ นั้นแหละ

นี่ก็ได้พยายามเต็มกำลังแล้วนะ อุตส่าห์เต็มที่ ก็ได้เรียนพี่น้องทั้งหลายทราบ เมื่อถึงจุดนี้แล้วล้มตุมเลยนะหลวงตา อุตส่าห์ขนาดนั้นกับพี่น้องทั้งหลาย เพราะฉะนั้น จึงได้พากันอุตส่าห์พยายาม ทองคำเราก็ได้เริ่มแล้ว เริ่มมาได้ ๓ กิโล ๓๔ บาท ๔๘ สตางค์ ตั้งแต่วันมอบบมา วันนี่วันที่ ๑๓ ก็ ๓ วันมานี้ ก็ได้วันละกิโล ดอลลาร์ได้ ๑๑, ๗๗๔ ดอลล์ เร่งเข้า (เข้านี้ถ่ายทอดสดไปเทกซ์สคริป) พอดี ๘.๓๐ พอดี เข้านี้สหรัฐ ดูเหมือน ๒๐.๓๐ น.ละมั้ง ตรงกัน ๑๒ ชั่วโมง ทางนี้กลางวัน ของเขากลางคืน ทางสหรัฐนั้นพระเราก็ไปกองอยู่หน้ามากมายไม่ใช่หรอ

ครั้งพุทธกาลพระสงฆ์ไปที่ไหน จิตใจของผู้คนชุ่มเย็น ลดเรื่องลดราวต่าง ๆ ซึ่งกิเลสเคยก่อความให้ได้รับความทุกข์มานั้นลงโดยลำดับ เรื่องราวสงบลง ๆ ถ้าธรรมไปที่ไหน ในครั้งพุทธกาลท่านดำเนินมาอย่างนั้น พระพุทธเจ้าไปที่ไหนสัตว์ทั้งหลายเย็นกันทุกหย่อมหญ้า ตั้งแต่ท้าวมหาพรหมลงมา เย็นไปหมด ตลอดประชาชน พระสงฆ์สาวกไปที่ไหน ประกาศศาสนาที่ไหน เราก็ทราบกันว่าได้รับความร่มเย็นเป็นสุขทั่วหน้ากัน นั่นหมายถึงธรรมแท้ ธรรมแท้ พระแท้ ไปไหนก็เป็นอย่างนั้น ผู้ฟังก็ได้รับผลประโยชน์ ถ้าของปลอมไปที่ไหนก็เป็นไฟแฝงเข้าไป ไม่ว่าจะคนปลอมพระปลอม ไปที่ไหนก่อไฟก่อไฟแทรกเข้าไปในนั้น ๆ

เรื่องของจริงกับของปลอมมันก็แทรกกันไปกันมาอยู่ตลอดมาแล้ว ตั้งกัปตั้งกัลป์ ถ้าพูดถึงเรื่องของจริงของปลอม ความดี ความชั่ว มันก็สับสนกันมาอย่างนี้ตลอด ถ้าอันใดที่มีมันก็แสดงออก ฝ่ายไหนมีอำนาจมาก ฝ่ายนั้นก็แสดงออก กิเลสฝ่ายชั่วซึ่งเป็นพื้นเป็นไฟมีมาก มันก็เผาหัวใจสัตว์โลก ก่อเรื่องก่อราวให้มากขึ้น กิเลสไป

ไหนจะหาความสงบไม่ได้ จะมีตั้งแต่เรื่องแต่ราว ก่อขึ้นมาเพื่อเผ่ากันนั้นแหละ ถ้าธรรม
ไปที่ไหนเย็นไป ๆ ต่างกันอย่างนี้

แล้วแต่บรรดาพี่น้องทั้งหลายจะคัดเลือกเอา หูมีทุกคน ตามีทุกคน ใจมีทุกคน
ฟังดีชั่วมันจะเข้าหูเรา เข้าใจเรานี้แหละ แล้วให้ไปคัดเลือก อย่าทำสุ่มสี่สุ่มห้า เสียตัว
ของเราเอง อย่างศาสนานี้ก็มีมานานเท่าไร แล้วไปแผ่กระจายทางนั้น แผ่กระจายทางนี้
มีแต่ลมปาก สิ่งที่ไม่ต้องบอกกันนั้นก็คือ กิเลส มันแผ่กระจายทั่วโลกสงสาร ย่นเข้ามา
หัวใจของเรานี้ก็มีตั้งแต่กิเลส แผ่อำนาจกระจายจะว่าอะไร เรามาวัดมาเข้าใจว่ากิเลส
จะถูกมัดไว้ในบ้านในเรือนหรือ มันมัดคอเราอยู่นี้เรารู้ไหม คำว่า ความเศร้าหมอง
มืดตื้อ ก่อพินก่อไฟเผาสัตว์ มันก็ไม่อยู่ที่ไหน ปลุกบ้านสร้างเรือนให้อยู่ กิเลสไม่ยอม
อยู่ มันอยู่ที่หัวใจคน หัวใจสัตว์

เพราะฉะนั้น คนไปไหน สัตว์ไปไหน จึงมีแต่เรื่องแต่ราว เพราะอำนาจของกิเลส
พาให้เป็นไป ถ้ามีธรรมในใจ อยู่ที่ไหนสบาย อยู่ในบ้านก็สงบ ออกนอกบ้าน ไปที่ไหน
อิริยาบถทั้งสี่มีธรรม สติธรรม ปัญญาธรรม คัดเลือกความดีความชั่วในตัวของเรา
ตลอดไปแล้ว มันก็มีสารประโยชน์ในตัวของเรา คนผู้เช่นนั้นไม่ค่อยมีเรื่องราว ไปที่
ไหนสงบเย็น ธรรมอยู่ที่ไหนสงบเย็น ถ้ากิเลสอยู่ที่ไหนมีแต่พินแต่ไฟเผาไหม้ตลอด เรา
ก็ฟังมานานแล้วเรื่องศาสนา ควรจะเข้าอกเข้าใจกัน ยิ่งเวลานี้ไกลาหลอลหล่ม่าน ไม่
ทราบว่าจะอะไรเป็นธรรม อะไรเป็นศาสนา ของใครก็เอาตั้งแต่ของดีออกกวาด แต่มีแต่ลม
ปาก ความดีจึงไม่มีติดตัว

เวลาแสดงออกเอาตั้งแต่ลมปากออกแสดง อวดดี อวดเด่น อวดรู้ อวดฉลาด
อวดทุกสิ่งทุกอย่าง ขึ้นชื่อว่ากิเลสแล้วต้องมีแต่อวดทั้งนั้น เลวขนาดไหนก็ปั้นขึ้นมา
อวดเป็นของดี คือกิเลส เพราะโคตรแซ่ของกิเลสไม่เคยมีของดี มีแต่ของชั่วซ้ำลามก
เมื่อออกไปตรงไหนจึงมีแต่เรื่องอย่างนั้น แล้วก็เสกความชั่วซ้ำลามกให้เป็นของดี กองขี้
ทั้งกองจะไปเสกให้เป็นทองคำได้อย่างไร เทำนี้เราก็ทราบแล้วไม่ใช่หรือ เสกให้เป็นอะไร
มันก็ไม่เป็น ไม่หนีจากความจริง ดีไม่เสกก็ดี ชั่วมันชั่วอยู่แล้ว เสกไม่เสกมันก็ชั่วของ
มัน ให้พากันพิจารณาพิจารณาพี่น้องทั้งหลาย

หลวงตานี้เป็นห่วงจริง ๆ เวลาไปไหนจนจะดูไม่ได้ ไม่ได้ดูถูกเหยียดหยาม
โลก เราเกิดอยู่ในท่ามกลางโลก หูเรามี ตาเรามี ใจเรามี อดดู อดรู้ อดเห็น อดคิดไม่
ได้ ตามสิ่งที่มีทั้งหลายทั้งดีและชั่ว เพราะฉะนั้นจึงนำมาพูดได้อย่างนี้แหละ ผู้ปฏิบัติ
ศาสนาทุกวันนี้ ก็เอากิเลสเข้าไปปฏิบัติศาสนานะ ไม่ได้เอาธรรมเข้าไปปฏิบัติศาสนา
เอากิเลสเข้าไปปฏิบัติศาสนา กิเลสเข้าไปไหนได้ง่ายนิดเดียวเลย ถ้าว่าปฏิบัติธรรมนั่ง
สมาธิ จะไปนั่งให้มันเสียเวลาอะไร เห็นไหมกิเลส ก็กิเลสไม่เคยนั่งสมาธิ มันก็ต้อง

พูดได้ถูกต้องละชีว่า จะไปนั่งให้เสียเวล่ำเวลาทำไม นั่งสมาธิ นั่งอยู่ที่ไหนจิตก็เป็นขึ้นสมาธิขึ้นมา เป็นง่ายมากนะ ผู้ที่มีน้ำหนักที่สุด หยาบที่สุด บอดที่สุด มีดที่สุด หนวกที่สุด มันจะพูดง่ายที่สุด พูดถึงเรื่องธรรมแต่มันไม่เคยสนใจ

อย่างพระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงไว้ในตำรับตำรา พระนี้ได้ฟังทุกองค์ในอนุศาสน์ ๘ นิสสัย ๔ อภิญญา ๔ จะยกมาแสดงเพียงนิสสัย ๔ ที่พระองค์ทรงสั่งสอน แล้วก็มาสรุปเอาตอนนี้เลยว่า ท่านสอนพระในผลแห่งการไปอยู่ตามป่าตามเขา รุกขมูล รมไม้บำเพ็ญเพียรในป่าในเขา ด้วยธรรม ๓ ประเภท คือบำเพ็ญศีล สมาธิ ปัญญา ให้เกิดให้มีในใจของตนจากสถานที่เหมาะสมเช่นนั้น เช่น รุกขมูลเสนาสน์ ให้ไปอยู่ในป่าในเขาซึ่งเป็นที่สงบเงียบ สะดวกแก่การบำเพ็ญสมณธรรมได้เป็นอย่างดี

และผลของการไปบำเพ็ญในที่เช่นนั้น ท่านก็ยกศีล สมาธิ ปัญญาขึ้น ไปอยู่ในที่เช่นนั้นก็คือไปรักษาศีลให้สมบูรณ์บริบูรณ์ ไปบำเพ็ญสมาธิคือความสงบเย็นใจ ความแน่นหนามั่นคงทั้งหลายภายในใจ ปัญญาความรู้แจ้งแทงทะลุ บุกเบิกกิเลสตัณหา ตัวมืดตัวบอด ปิดตันทางเดินของเราออก ให้มองเห็นบุญ เห็นบาป เห็นดี เห็นชั่ว ให้เห็นทั้งความฟุ้งซ่านที่กิเลสสร้างขึ้นมา และความสงบซึ่งธรรมสร้างขึ้นมาในตัวของเราแต่ละราย ๆ ท่านแสดงไว้เป็นอันสงฆ์ คือผลประโยชน์อันดีงาม ตลอดถึงผลประโยชน์อันดีงามถึงผลประโยชน์อันสุดยอด iva สีสปริภาวิโต สมาธิ มหปุณโล โหติ มหานิสฺโส ผู้มีความประพฤติปฏิบัติต่อศีลของตนอยู่แล้วนั้น ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติให้ศีลของตนบริสุทธิ์

เมื่อศีลมีความบริสุทธิ์ในตัวเองแล้ว ผู้บำเพ็ญเช่นนั้นแหละเป็นผู้สงบเย็น อยู่ในป่าในเขากี่เย็น ไม่ระแคะระคาย จิตใจไม่ส่ายแส ไม่ระแวงสงสัยตัวเองว่าทำศีลให้ต่างพร้อย หรือขาดทะลุไปที่ตรงไหนข้อไหน จิตใจก็มีความสงบเย็น เมื่อเราบำเพ็ญทางสมาธิเพื่อระล่อมอารมณ์ต่าง ๆ ไม่ให้มันคิดในแง่ผิดพลาดประการต่าง ๆ นั้น ให้คิดแต่ทางที่ดี จิตเรารักษาดีแล้วในเรื่องศีลเรื่องธรรม เราก็มีความอบอุ่น จิตจะเย็บไปถึงศีล ศีลก็บริสุทธิ์แล้ว จิตใจมีความอบอุ่น นั้นแหละท่านถึงเรียกว่า สมาธิที่ศีลอบรมแล้ว ย่อมมีอันสงฆ์มาก ผลมาก

เมื่อพูดให้ตรงไปเลยก็คือว่า สมานั้นเมื่อศีลเป็นเครื่องหนุน เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงไม่ให้จิตใจส่ายหาพิชหาภัยมาเผาตนเองแล้ว การบำเพ็ญสมาธิ จิตใจก็สงบร่มเย็นได้ง่าย นี่ท่านเรียกว่า สีสปริภาวิโต สมาธิ มหปุณโล โหติ มหานิสฺโส สมาธิที่ศีลหล่อเลี้ยงแล้ว ด้วยความระเวียงระวัง หิริโอตตปปะ รักษาศีลของตนให้บริสุทธิ์แล้ว การบำเพ็ญสมณธรรม คือสมาธิธรรม ย่อมมีความสงบร่มเย็นได้ง่าย นี่เป็นข้อแรก จิต

ของผู้ที่บำเพ็ญศีล รักษาศีลด้วยดี ศีลย่อมเป็นปุ๋ยอันดีงามหล่อเลี้ยงจิตใจให้ชุ่มชื้นเบิกบาน ทำสมาธิภาวนาก็ง่ายขึ้น นั่นข้อแรก

ข้อที่สอง สมาธิปริภาวิตา ปญญา มหปผลา โหติ มหานิสสา ปญญาที่สมาธิเป็นเครื่องหนุนหล่อเลี้ยงอยู่เสมอ เพราะสมาธิคือความอึดใจ อึดอารมณ์ ไม่ส่ายสั่นไม่หิวโหย อยากรู้อยากเห็น อยากได้ยินได้ฟัง ที่เรียกว่าความอยาก อยากไม่มีประมาณ เมื่อสมาธิมีความสงบใจ ที่เรียกว่าใจอึดอารมณ์ ไม่อยากคิดปรุงแต่งต่างๆ ในเรื่องที่เป็นภัยต่อจิตใจ เพราะจิตใจอึดตัวด้วยสมาธิธรรม มีความสงบเย็น มีธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง แล้วปัญญาย่อมเดินได้สะดวกคล่องตัว ท่านแปลไว้ทางปริยัติว่า ปัญญาอันสมาธิอบรมแล้วย่อมมีผลมาก มีอานิสงส์มาก แปลให้ตรงเข้าไปสู่ตัวเลยทีเดียว ก็ว่า ปัญญาเมื่อมีสมาธิเป็นเครื่องหนุนแล้ว ย่อมเดินคล่องตัว คืออึดอารมณ์ คิดทางปัญญาก็เป็นปัญญาล้วน ๆ ไปเลย

เมื่อหิวอารมณ์คิดทางปัญญา มันกลายเป็นสัญญาอารมณ์ไปวันหากิเลส ตัณหาไปเผาตัวเองเสีย เพราะฉะนั้น จึงมีสมาธิ เครื่องอึดอารมณ์เป็นธรรมหล่อเลี้ยงจิตใจด้วยสมาธิแล้ว พิจารณาทางด้านปัญญา จะเป็นแง่ใดมุมใด คำว่าปัญญานี้กว้างขวางมากทีเดียว ย่อมเป็นปัญญาไปโดยลำดับลำดับ ตั้งแต่ขั้นหยาบของปัญญา จนกระทั่งถึงขั้นละเอียดสุด วิมุตติหลุดพ้นไปจากปัญญานี้ทั้งนั้น คือปัญญาจะก้าวเดินสะดวกคล่องตัว เมื่อมีสมาธิหนุนหลัง เรียกว่า สมาธิคือความอึดอารมณ์ของใจ เรียกว่าใจสงบ ใจเย็น ไม่หิวโหยในอารมณ์ พิจารณาทางด้านปัญญาก็เป็นปัญญาไปโดยลำดับลำดับ

ถ้าจิตไม่เป็นสมาธิ จิตยุ่งเหยิงวุ่นวาย จะพาพิจารณาทางด้านปัญญา มันกลายเป็นสัญญาอารมณ์ เป็นฝ่ายสมุทัย เป็นฝ่ายกิเลสตัณหาไปเสีย โดยไม่รู้สึกรู้ว่า ท่านจึงสอนให้มีศีลเป็นที่อบอุ่นของสมาธิ ให้รักษาศีลของตนให้ดี เช่นนักบวชผู้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติศีลโดยตรงอยู่แล้ว ให้รักษาศีลให้ดี บำเพ็ญสมาธิก็เกิดขึ้นได้ง่าย เมื่อสมาธิคือความสงบใจเกิดขึ้นแล้ว ปัญญาก็เดินได้คล่องตัว นี่ข้อที่สองแล้วนะ นี่ท่านแสดงเรียงลำดับลำดับ

ข้อที่สาม ปญญา ปริภาวิต จิตตํ สมมุเทว อาสเวหิ วิมุจจติ จิตที่ปัญญาชักฟอกเรียบร้อยแล้ว ย่อมหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวงโดยชอบ คือจิตนี้จะหลุดพ้นด้วยปัญญา ปัญญาเป็นเครื่องชักฟอกจิตให้หลุดพ้น ท่านจึงว่า ปญญา ปริภาวิต จิตตํ สมมุเทว อาสเวหิ วิมุจจติ จิตที่ปัญญาชักฟอกเรียบร้อยแล้วย่อมหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวงโดยชอบ นี่ธรรม ๓ ประการ คือศีล สมาธิ ปัญญา ก้าวเดินโดยลำดับ สำหรับนิสัยผู้อยู่ในขั้นที่ควรพิจารณาโดยลำดับ แต่ท่านผู้ที่เป็น ขิปปากัญญา นั้นมีน้อยมาก คือ

ศีล สมาธิ ปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เป็นผู้รวดเร็ว อุคฆฏิตัญญุ พวกนี้รวดเร็ว ไปเร็ว ๆ แต่ก็ไม่เคยพ้นไปจากศีล สมาธิ ปัญญาไปได้ อันนี้พร้อมแล้ว หนุนผิงไปได้เลย นี่เป็นขั้นเป็นตอน ไม่ใช่จะเป็นขั้นเดียวตอนเดียว

ตั้งที่สมัยปัจจุบันนี้เรียนลัดกันก็มาก อาจารย์ก็อาจารย์เรียนลัด ต่อไปนี้อาจารย์นี้จะไม่มีหัวติดตัว คอตติดัวนะ เพราะมันเรียนลัดตัดคอกออกเลย ยังเหลือแต่ท่อนตัวกับขากลิ้งไปเลยอย่างนี้แหละ อาจารย์อย่างนี้ก็จะมีในปัจจุบันนี้แหละ สอนแบบเรียนลัด ๆ ศีล สมาธิ ปัญญาไม่จำเป็น การบำเพ็ญไม่จำเป็นต้องบำเพ็ญสมาธิ เดินปัญญาไปเลย โคตรพ่อโคตรแม่มันเคยเอาปัญญามาจากไหนมาเดิน พระพุทธเจ้าเป็นผู้สอนศีล สมาธิ ปัญญา เรียกว่า ศาสตาทองคค์เอกมาสอนศีล สมาธิ ปัญญา มันไปเอาความรู้มาจากโลกไหนมาอวดพระพุทธเจ้า มันไม่น่าหัวเราะจนฟังไม่ได้แล้วหรือ มันฟังไม่ได้นะ

นี่ศาสตาทองคค์เอกสอนไว้ ศีล สมาธิ ปัญญา ก็พระพุทธเจ้าสอนไว้เอง อุคฆฏิตัญญุ ผู้ที่ตรัสรู้เร็ว ท่านก็ครบแบบแห่งการตรัสรู้เร็วของท่าน ผู้ที่จะตรัสรู้ในขั้นใดตอนใดของธรรม ท่านสมบูรณ์ในธรรมขั้นนั้นตอนนั้นไปเหมือนกันหมด ไม่ใช่อยู่ ๆ ตัดออกไปเลย แล้วขึ้นนิพพานผิงเลย ไม่เคยมีในพุทธศาสนาของเรา อย่าพากันไปฟังนะแบบอุตริ่นั้น นี่แหละตัวที่มันมีตบอดที่สุด มันสอนโลกแบบง่ายที่สุดเลย เรื่องการหลุดพ้นก็ไม่ต้องพิจารณา ไม่ต้องสมาธิ เดินปัญญาเลย ฟังซิ ผู้ที่ท่านปฏิบัติทั้งศีล ทั้งสมาธิ ทั้งปัญญา ท่านปฏิบัติอยู่เต็มหัวใจของท่าน ท่านผ่านมากทุกแง่มุม รู้ทุกแง่มุม

เราไม่ปฏิบัติ หลับตาคุย หลับตาไม้ หลอกโลกสงสารใครจะเชื่อถือได้ คนดีมีในโลกนี้ คนชั่วมี คนฉลาดยังมี ผู้ที่ทรงอรรถทรงธรรมอย่างแท้จริงยังมี ผู้ทรงมรรคทรงผล ตามทางของศาสดาอย่างแท้จริงยังมี เราอย่าด่วนคุยด่วนไม้ คำพูดเช่นนี้ไม่มีในหลักพุทธศาสนา นอกจากเป็นข้าศึกอันใหญ่หลวงต่อพุทธศาสนา ต่อประชาชนผู้ได้ยินได้ฟังจากมหาภัยนี้เท่านั้น พากันฟังให้ตื่นนะ ธรรมพระพุทธเจ้าสมบูรณ์ทุกตอน จะเป็นตอนเร็วก็พร้อมแล้วที่จะเร็วได้

ถ้ายังไม่พร้อมก็หนุนกันเข้ามา เป็นขั้น ๆ พร้อมแล้วไปด้วยกันได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะตรัสรู้เร็ว ตรัสรู้ช้า ต้องพร้อมแล้วถึงจะตรัสรู้ได้ อยู่ ๆ ก็ตรัสรู้ไปเลย เช่น ศีล สมาธิ ปัญญา เรื่องสมาธิไม่จำเป็น เดินปัญญาเลย พร้อมไปด้วยปัญญาอย่างเดียวไม่เคยมีในหลักพุทธศาสนา ศีล สมาธิ ปัญญา ไปพร้อมกัน เป็นแต่เพียงว่า รวมกันเร็วและช้าเท่านั้น ต้องมีในสิ่งเหล่านี้ รวมช้ารวมเร็วแต่ต้องรวม ต้องพร้อม ไม่พร้อมพ้นไม่ได้ นี่ให้พากันเข้าใจ

การปฏิบัติศาสนายกศาสดาทองคค์เอกขึ้นมาเป็นแบบเป็นฉบับ ไม่มีใครที่เป็นศาสดาทองคค์เอกได้ในโลกนี้ มีพระพุทธเจ้าเท่านั้น จึงตรัสรู้ได้เพียงพระองค์เดียว ไม่เคย

มีสองมีสามเป็นคู่แข่งกัน ถ้ามีก็จะเป็นสมัยปัจจุบันนี้ ที่ว่าศาสดาตาเดียว ศาสดาตาเอก ตาหนึ่งมันบอดแล้วยังเหลืออยู่ตาเดียว ถ้าตานั้นบอดแล้วก็ไปศาสดาตาบอด หลอกโลกสงสารไปเท่านั้น นอกจากนั้นไม่มี นี่พากันจำไว้ หลักของพุทธศาสนาเป็นอย่างนี้ พระพุทธเจ้าสอนไว้ไม่บกพร่องอะไร อย่าไปตัดไปทอน อย่าไปอวดเก่งยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า ตัดนั้นออก ตัดนี้ออก ไม่มี ศาสนาสมบูรณ์แบบมาเรียบร้อยแล้ว ไปตัดตรงไหนผิดที่นั่นแหละ จะไปเพิ่มตรงไหนอีกก็ผิด จึงเรียกว่า สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบเรียบร้อยแล้ว ให้พากันดำเนินแล้วก้าวเดินตามนี่นะ

เรื่องในโลกนี้มันมีทั้งคนโง่คนฉลาด มีทั้งคนดี คนชั่ว ให้เราคัดเลือกด้วยดี อย่าเชื่อสุ่มสี่สุ่มห้าจะเสียในตัวของเราเอง วันนั้นก็พูดเพียงย่อ ๆ เท่านั้น ให้ท่านทั้งหลายรู้วิธีปฏิบัติ ยึดไปปฏิบัติก็แล้วกันนะ เอาละพอ ต่อไปนี้ให้พร

อ่านธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่ www.luangta.com